

Nit de la Geografia, 14 d'abril del 2023

Anne-Laure Amilhat Szary, nota personal

Anne-Laure Amilhat Szary és una geògrafa francesa nascuda el 1970. El 1999 va defensar la seva tesi doctoral sobre la governança territorial al Xile postpinochetista. El mateix any va obtenir una plaça de professora titular de Geografia a la Universitat Joseph Fourier de Grenoble i el 2012 la de catedràtica a la mateixa universitat, anomenada Grenoble-Alpes després de la fusió de les tres universitats preexistents a la ciutat.

De la seva biografia acadèmica en destaco tres aspectes :

La contribució als *border studies*

Després dels seus treballs a l'Amèrica Llatina, Anne-Laure Amilhat Szary s'interessa per les qüestions de les fronteres a Europa (els *border studies*) a través de la seva teorització. Aporta la noció de frontera mòbil, a partir de la constatació que en un món de fluxos els límits territorials no són només geogràfics, sinó que es difonen en l'espai. Amb el neologisme "fronteritats" (en anglès *borderities*) revela com les definicions d'Estat, territori i frontera funcionen de manera tautològica, és a dir que un terme s'explica pels altres dos. Diverses publicacions mostren el seu treball: *Borderities, The politics of contemporary mobile borders*, publicat el 2015 amb Frédéric Giraut; *Qu'est-ce qu'une frontière aujourd'hui ?*, també del 2015; i *Géopolitique des frontières. Découper la terre, imposer une vision du monde*, publicat el 2020, i del que en llegiré la conclusió.

Fundadora d'antiAtlas

En la continuïtat d'aquests treballs sobre les fronteres, Anne-Laure Amilhat Szary participa al grup fundador de l'*antiAtlas Journal* [<https://www.antiatlas-journal.net>] i de l'*antiAtlas des frontières* [<https://www.antiatlas.net>]. Es tracta d'un col·lectiu que articula la recerca i la creació artística per abordar les mutacions de les fronteres i dels espais de les societats contemporànies. S'hi reuneixen investigadores en ciències socials i en ciències dures, artistes de diverses tècniques i professionals (des de duaners i militars fins a migrants i passadors). S'hi creen exposicions art-ciència, tallers de cartografia participativa amb persones migrants i altres *performances*.

Una campanya de desqualificació personal

L'1 de setembre del 2016, Anne-Laure Amilhat Szary fou nomenada directora del Laboratori Pacte, una unitat de recerca en la que participen el CNRS, la Universitat Grenoble-Alpes i l'Institut de Ciències Polítiques de Grenoble, càrrec que ocupà fins el setembre del 2021.

En l'exercici d'aquest càrrec, al desembre del 2020, defensà una campanya del laboratori que havia rebut crítiques internes de caire polític. Però uns mesos més tard, la qüestió es mediatitzà, convertint-la en una agressiva campanya de desqualificació del coneixement crític que s'imparteix a la universitat. L'Anne-Laure Amilhat Szary fou titllada d'islamo-esquerranosa i assetjada a les xarxes socials per militants d'extrema dreta. L'afer va acabar als tribunals de justícia, on el gener del 2023, 10 homes (9 dels quals majors de 50 anys) han estat declarats culpables d'assetjament i condemnats a pagar a la víctima una indemnització per dany moral i les costes del judici.

Conclusió de *Géopolitique des frontières*

Anne-Laure Amilhat Szary (2020) : *Géopolitique des frontières. Découper la terre, imposer une vision du monde*. Le Cavalier Bleu, 216 p.

Traducció de la Conclusió, p. 201-202, per Rafael Giménez Capdevila

L'interès d'una geopolítica crítica de les fronteres és triple. D'antuvi, es tracta d'oferir-nos els elements per comprendre la mundialització d'una altra manera i, a l'ensens, de posar-nos en situació de poder-hi influir més que no pas de patir-la. Tornar a formular els termes del debat entre l'intern i l'extern també permet repensar la construcció identitària, mitjançant una virada essencial: poso al llindar d'aquest llibre la idea que és la frontera qui fa la identitat, i no el contrari. Es tracta, en definitiva, de proposar una nova definició del que fa frontera, en la perspectiva d'una renovació profunda del contracte polític en un món on els individus es mouen: comprendre-la com un espai-temps de diferenciació imposa repensar la ciutadania contemporània. Sense aquest esforç conceptual, continuarem produint un món on les desigualtats, a totes les escales, només podran seguir reforçant-se.

La crisi de la covid-19 no només ha col·locat les fronteres davant de l'escenari, sinó que el seu desenvolupament també ha permès fer un diagnòstic predictiu sobre el futur dels límits internacionals. El pànic a les fronteres ha ensenyat fins a quin punt era fàcil i ràpid d'essencialitzar-les. Mentre el virus demostrava la seva capacitat de travessar les barreres més infranquejables, els humans reaccionaven tancant el seu país. La suspensió dels fluxos, necessària per aturar el contagi, no s'hauria pogut concebre d'altra manera? Sens dubte, però hauria calgut que els imaginaris fossin preparats per pensar un món teixit de fronteres obertes. [...]

Iniciem un període on pot emergir una altra visió del món? Tenim els mitjans conceptuals i polítics per projectar-lo. També en tenim el deure, perquè si no reeixim a obrir el món, aquest es tornarà a tancar sobre nosaltres, enxampats per les fronteres brandides per allunyar els "altres" de "nosaltres", reclosos fora de la humanitat, com aquelles i aquells que la nostra concepció de les fronteres destrueix les vides, a qui va dedicat aquest llibre.